

A BIZOTTSÁG 149/2013/EU FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE

(2012. december 19.)

a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a közvetett elszámolási megállapodásokról, az elszámolási kötelezettségről, a nyilvános jegyzékről, a kereskedési helyszínhez való hozzáférésről, a nem pénzügyi szerződő felekről és a nem központi szerződő fél által elszámolt tőzsdén kívüli származtatott ügyletek tekintetében alkalmazott kockázatcsökkentési technikákról szóló szabályozási technikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

technikai standard megalkotásához szükséges technikai kifejezések pontosítása céljából néhány fogalmat definiálni kell.

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel az Európai Központi Bank véleményére ⁽¹⁾

(4) A közvetett elszámolási megállapodások nem tehetik ki a központi szerződő felet, a klíringtagot, az ügyfelet vagy a közvetett ügyfelet további partnerkockázatoknak, továbbá a közvetett ügyfél eszközeinek és pozícióinak megfelelő szintű védelemben kell részesülniük. Következésképp elengedhetetlen, hogy a közvetett elszámolási megállapodások minden típusa megfeleljen az említettek biztonságát garantáló minimumfeltételeknek. Ebből a célból a közvetett elszámolási megállapodás által érintett feleket külön kötelezettségek alá kell vonni. Az ilyen megállapodások túlmutatnak a közvetett ügyfelek és a közvetett elszámolási szolgáltatásokat nyújtó klíringtagok ügyfelei közötti szerződéses kapcsolatokon.

tekintettel a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló, 2012. július 4-i 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽²⁾ és különösen annak 4. cikke (4) bekezdésére, 5. cikke (1) bekezdésére, 6. cikke (4) bekezdésére, 8. cikke (5) bekezdésére, 10. cikke (4) bekezdésére és 11. cikke (14) bekezdésére,

mivel:

(1) Keretbe kell foglalni az elszámolási kötelezettségre, annak alkalmazására, a kötelezettség alóli esetleges mentességekre és az abban az esetben alkalmazandó kockázatcsökkentési technikákra vonatkozó szabályokat, ha a központi szerződő fél igénybevételével történő elszámolás nem lehetséges. Annak érdekében, hogy biztosítva legyen az egyszerre hatályba lépő rendelkezések koherenciája, továbbá, hogy az érdekelt felek – és különösen a rendelkezések betartására kötelezettek – számára könnyebb legyen az átfogó kép kialakítása és a rendelkezésekhez való hozzáférés, célszerű a 648/2012/EU rendelet II. címe által előírt szabályozási technikai standardok legtöbbjét egyetlen rendeletbe foglalni.

(5) A 648/2012/EU rendelet értelmében a központi szerződő félnek a fizetési és értékpapír-elszámolási rendszerekben az elszámolások véglegességéről szóló, 1998. május 19-i 98/26/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽³⁾ szerint minősített rendszernek kell lennie. Ez azt jelenti, hogy a központi szerződő felek klíringtagjainak az említett irányelv szerinti résztvevőknek kell minősülniük. Annak érdekében tehát, hogy a közvetett ügyfelek ugyanolyan szintű védelemben részesüljenek, mint amilyenben az ügyfelek a 648/2012/EU rendelet alapján, biztosítani kell, hogy a közvetett elszámolási szolgáltatásokat nyújtó ügyfelek hitelintézetek, befektetési vállalkozások vagy azokkal egyenértékű, harmadik országbeli hitelintézetek vagy befektetési vállalkozások legyenek.

(2) A tőzsdén kívüli származtatott ügyletek piacának globális jellegére való tekintettel a rendelet figyelembe veszi a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekre és a kötelező elszámolásra vonatkozó nemzetközi útmutatásokat és ajánlásokat, valamint a más joghatóságok által kidolgozott kapcsolódó szabályokat. Az elszámolási kötelezettség megállapítására vonatkozó szabályozási keret többek között figyelembe veszi az Értékpapírfelügyelerek Nemzetközi Szervezete által közzétett kötelező elszámolási követelményeket. Ez a lehetőségekhez mérten támogatni fogja a többi joghatóság által alkalmazott megközelítésekkel való konvergenciát.

(6) Annak biztosítása érdekében, hogy nemteljesítés esetére a közvetett ügyfelek ugyanolyan szintű védelemben részesülhessenek, mint a közvetlen ügyfelek, közvetett elszámolási megállapodásokat kell kidolgozni. Egy közvetett elszámolási megállapodást lehetővé tevő klíringtag kiesése esetén a közvetett ügyfeleket is be kell venni az ügyfélpozícióknak a 648/2012/EU rendelet 39. és 48. cikkében meghatározott hordozhatósági követelmények alapján alternatív klíringtagra történő átruházásába. A közvetett elszámolási megállapodásokban megfelelő biztosítékokról kell gondoskodni az ügyfél-nemteljesítés esetére is, és ezeknek támogatniuk kell a közvetett ügyfelek pozícióinak alternatív elszámolási szolgáltatóra való átruházását.

⁽¹⁾ A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

⁽²⁾ HL L 201., 2012.7.27., 1. o.

⁽³⁾ HL L 166., 1998.6.11., 45. o.

- (7) Tekintettel arra, hogy az elszámolási megállapodások kapcsán különleges kockázatok merülhetnek fel, a közvetett elszámolási megállapodásban érintett valamennyi félnek – köztük a klíringtagoknak és a központi szerződő feleknek – folyamatosan be kell azonosítani, nyomon kell követnie és kezelnie kell a megállapodással összefüggésben felmerülő esetleges kockázatokat. Ebben az összefüggésben különösen fontos a közvetett elszámolási szolgáltatásokat nyújtó ügyfelek és az ezeket a szolgáltatásokat lehetővé tevő klíringtagok közötti megfelelő információmegosztás. A klíringtagok az ügyfelektől származó információkat kizárólag kockázatkezelési célokra használhatják fel, és meg kell előzni az üzletileg érzékeny információkkal való visszaéléseket; ennek jegyében például az összeférhetlenségek elkerülése érdekében hatékonyan el kell választani a pénzügyi intézmények különböző üzletágait.
- (8) Amikor az illetékes hatóság a központi szerződő fél számára a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek valamely kategóriájának elszámolását engedélyezi, az illetékes hatóságnak értesítenie kell az Európai Értékpapírpiaci Hatóságot (EÉPH). Az értesítésben az EÉPH értékelési folyamatának elvégzéséhez szükséges részletes információkat, többek között a likviditásra és a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájának forgalmára vonatkozó információkat kell közölni. Jóllehet az információ az illetékes hatóságtól áramlik az EÉPH felé, eredendően az engedélyezést kérő központi szerződő félnek kell megadnia az előírt információkat az illetékes hatóság részére, amely ezután kiegészítheti azokat.
- (9) Jóllehet az illetékes hatóság által az EÉPH részére az elszámolási kötelezettség miatt küldendő értesítésben szerepeltetendő információk – különösen új termékek esetében – nem feltétlenül állnak rendelkezésre, a rendelkezésre álló becsléseket meg kell adni, és ezzel együtt egyértelműen jelezni kell, hogy milyen feltételezésekkel éltek. Az értesítésnek a szerződő felekre vonatkozó információkat is kell tartalmaznia: például a szerződő felek típusát és számát, a központi szerződő fél általi elszámolás megkezdéséhez szükséges lépéseket, a szerződő felek jogi és működési kapacitására, illetve kockázatkezelési keretére vonatkozó információkat kell tartalmaznia annak érdekében, hogy az EÉPH értékelni tudja azt, hogy az aktív szerződő felek képesek-e piaci fennakadás nélkül eleget tenni az elszámolási kötelezettségnek.
- (10) Az illetékes hatóság által az EÉPH részére küldött értesítésben meg kell adni a szabványosítás fokával, a likviditással és az árinformációk elérhetőségével kapcsolatos információkat ahhoz, hogy az EÉPH meg tudja ítélni, hogy a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek adott kategóriája elszámolási kötelezettség alá tartozik-e. A származtatott ügyletek adott kategóriájára vonatkozó szerződéses feltételek és működési folyamatok szabványosítására vonatkozó kritériumok a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek adott kategóriájára vonatkozó gazdasági feltételek szabványosítását jelző mutató, hiszen a szerződéses feltételek és a működési folyamatok csak akkor szabványosíthatók, ha az említett gazdasági feltételek is szabványosítottak. A likviditásra és az árinformációk elérhetőségére vonatkozó kritériumokat az EÉPH az illetékes hatóság által alkalmazottól eltérő szempontok alapján vizsgálja a központi szerződő fél engedélyezésekor. Ebben a kontextusban a likviditást tágabb értelemben vizsgálják, és ez különbözik az elszámolási kötelezettség alkalmazása utáni likviditástól. Az a tény például, hogy az adott ügylet kellőképpen likvid ahhoz, hogy azt egy központi szerződő fél számolja el, nem feltétlenül jelenti azt, hogy elszámolási kötelezettség alá tartozik. Az EÉPH által végzett értékelés nem másolhatja vagy ismételheti meg az illetékes hatóság által már elvégzett felülvizsgálatot.
- (11) Az elszámolási kötelezettség céljából az illetékes hatóság által közölt információknak lehetővé kell tennie az EÉPH számára az árazási információk elérhetőségének értékelését. Ezzel összefüggésben meg kell jegyezni, hogy egy központi szerződő félnek az árazási információkhoz adott időpontban meglévő hozzáférése nem jelenti azt, hogy a piaci szereplők a jövőben is hozzá fognak tudni férni az árazási információkhoz. Következésképpen az a tény, hogy a központi szerződő félnek hozzáférése van a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek bizonyos kategóriáihoz tartozó származtatott ügyletek elszámolási kockázatainak kezeléséhez szükséges árinformációkhoz, még nem jelenti automatikusan azt, hogy a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek szóban forgó kategóriája elszámolási kötelezettség alá tartozik.
- (12) A tőzsdén kívüli származtatott ügyletek elszámolási kötelezettség alá eső kategóriáit tartalmazó, az EÉPH által összeállított jegyzékben szerepeltetendő információk részletezettségének szintje attól függ, hogy ezek az információk mennyire relevánsak a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek egyes kategóriáinak beazonosítása szempontjából. Ennek eredményeképp a jegyzékben szerepeltetett információk részletezettsége a tőzsdén kívüli ügyletek különböző kategóriái szerint eltérő lehet.
- (13) Valamely kereskedési helyszínhez több központi szerződő fél hozzáféréseinek lehetővé tételével szélesedhet a résztvevők hozzáférése, ezáltal pedig bővílhet a teljes likviditás. E körülményekre való tekintettel mindazonáltal szükséges a likviditási források széttöredeztségének fogalmát adott kereskedési helyszínre vonatkozóan meghatározni arra az esetre, ha az veszélyeztetheti a piacok zökkenőmentes és rendes működését a pénzügyi eszközök azon kategóriája tekintetében, amelyre vonatkozóan a kérést benyújtották.
- (14) Az azon kereskedési helyszín illetékes hatósága által, amelyhez a központi szerződő fél hozzáférést kért, valamint a központi szerződő fél illetékes hatósága által végzett értékelést azon mechanizmusokra kell alapozni, amelyek az adott kereskedési helyszín tekintetében rendelkezésre állnak a likviditási források széttöredezésének megelőzése céljából.
- (15) A likviditási források széttöredezésének megelőzése érdekében az adott kereskedési helyszín valamennyi résztvevőjének képesnek kell lennie az egymás között végrehajtott összes ügylet elszámolására. Nem lenne azonban arányos azt előírni egy meglévő központi szerződő fél összes klíringtagja számára, hogy váljanak egy ilyen kereskedési helyszínt kiszolgáló bármely másik központi szerződő fél klíringtagjává is. A likviditási források széttöredezési kockázatának korlátozása érdekében azokban az esetekben, amikor vannak olyan szereplők, amelyek mindkét központi szerződő félnek klíringtagjai, ezek lebonolyíthatják az átruházást és a két központi szerződő

fél által külön-külön kiszolgált piaci résztvevők által végrehajtott ügyletek elszámolását. Mindazonáltal biztosítani kell azt, hogy valamely központi szerződő félnek egy kereskedési helyhez való hozzáférésre vonatkozó kérése ne vezessen a likviditási források oly módon történő szétválasztásához, hogy az megnövelné a meglévő központi szerződő fél kockázati kitétséget.

(16) A 648/2012/EU rendelet 8. cikkének (4) bekezdése értelmében egy központi szerződő félnek a kereskedési helyszínhez való hozzáférésre vonatkozó kérése nem igényelhet interoperabilitást, következésképpen ez a rendelet nem írja elő az interoperabilitást a likviditási források szétválasztására adható egyetlen lehetséges megoldásként. A rendelet ugyanakkor nem zárja ki azt, hogy a központi szerződő felek önkéntes alapon ilyen megállapodás részeséivé váljanak, ha a megállapodáshoz szükséges feltételek biztosítottak.

(17) Annak megállapításához, hogy melyik tőzsdén kívüli származtatott ügylet mérsékli objektíve az üzleti vagy likviditásfinanszírozási tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó kockázatokat, a nem pénzügyi szerződő felek az e rendeletben szereplő meghatározások valamelyikét alkalmazhatják, ideértve a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokon (IFRS) alapuló számviteli meghatározást is. A szerződő felek akkor is alkalmazhatják a számviteli definíciót, ha az IFRS szabályokat nem alkalmazzák. Azon nem pénzügyi szerződő felek esetében, amelyek helyi számviteli szabályokat alkalmazhatnak, az említett helyi szabályok szerint fedezeti ügyletnek minősített ügyletek legtöbbször várhatóan az üzleti tevékenységhez vagy a likviditásfinanszírozáshoz közvetlenül kapcsolódó kockázatokat csökkentő ügyletek e rendeletben meghatározott általános fogalom meghatározása alá esnek.

(18) Bizonyos körülmények között előfordulhat, hogy egy közvetlenül kapcsolódó származtatott ügylettel – azaz a fedezett kockázattal pontosan megegyező mögöttes eszközzel és ugyanazzal a kiegyenlítési időponttal rendelkező ügylettel – valamely kockázat fedezése nem megoldható. Ilyen esetben a nem pénzügyi szerződő fél egy szorosan korreláló eszköz alkalmazásával helyettesítő fedezetet vehet igénybe, például a gazdasági viselkedését tekintve nagyon hasonló mögöttes eszközzel rendelkező eszközt is használhat kitétségének fedezésére. Ezenfelül a nem szerződő pénzügyi felek bizonyos csoportjai, amelyek a csoport egészére vonatkozó kockázatok fedezése céljából egyetlen jogalanyon keresztül vesznek tőzsdén kívüli származtatott ügyletekben, makró- vagy portfóliófedezetet is igénybe vehetnek. Az ilyen makró-, portfólió- vagy helyettesítő fedezetet nyújtó tőzsdén kívüli származtatott ügyletek fedezetnek minősülhetnek e rendelet alkalmazásában, és a kockázatokat objektíve mérséklő tőzsdén kívüli származtatott ügyletek megállapítására alkalmazott kritériumok alapján kell mérlegelni ezeket.

(19) A kockázatok időben változhatnak és a kockázatok alakulásához történő igazodás érdekében az üzleti vagy pénzgazdálkodási tevékenységgel összefüggő kockázatok csökkentésére eredetileg megkötött ügyleteket esetleg további tőzsdén kívüli származtatott ügyletek alkalmazásán keresztül kell ellensúlyozni. Ennek következtében valamely kockázat fedezése adott esetben tőzsdén kívüli származtatott ügyletek olyan kombinációja által válhat elérhetővé, amelybe beletartoznak az időközben az üzleti vagy likviditásfinanszírozási kockázatoktól függetlenné vált tőzsdén kívüli származtatott ügyleteket lezáró, azokat kiegyenlítő tőzsdén kívüli származtatott ügyletek is.

(20) Az üzleti vagy likviditásfinanszírozási tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó kockázatok köre rendkívül széles és gazdasági ágazatonként változik. Az üzleti tevékenységhez kapcsolódó kockázatok általában a társaság termelési funkcióhoz szükséges inputokhoz, valamint a társaság által értékesített vagy nyújtott termékekhez és szolgáltatásokhoz kötődnek. A likviditásfinanszírozási tevékenységek jellemzően a szervezet rövid és hosszú távú finanszírozásának, és ennek részeként adósságának kezeléséhez, illetve az általa termelt vagy rendelkezésére álló pénzügyi források befektetéséhez kapcsolódnak, ideértve a készpénzkezelést is. A likviditásfinanszírozási és az üzleti tevékenységek akár ugyanazon kockázati források, például devizaárfolyam-kockázat, nyersanyagárak, inflációs kockázat vagy hitelkockázat által is érintettek lehetnek. Tekintettel arra, hogy a tőzsdén kívüli származtatott ügyleteket valamilyen egyedi kockázat fedezésére kötik, az üzleti vagy likviditásfinanszírozási tevékenységekhez közvetlenül kapcsolódó kockázatok elemzésekor a szóban forgó kockázatokat következetes, mindkét tevékenységet lefedő módon kell meghatározni. Ezenfelül a két fogalom elhatárolásának akáik nem kívánt következményei is lehetnek, mivel a nem pénzügyi szerződő fél működési ágazatától függően az adott egyedi kockázat vagy a likviditásfinanszírozás vagy az üzleti tevékenység szempontjából lenne fedezve.

(21) Miközben az elszámolási értékhatárokat a kapcsolódó kockázatok rendszerszintű jelentőségének figyelembevételével kell megállapítani, fontos számításba venni azt is, hogy a kockázatokat csökkentő tőzsdén kívüli származtatott ügyleteket nem veszik figyelembe az elszámolási értékhatárok kiszámításánál, továbbá, hogy az elszámolási értékhatárok kivétel alkalmazását teszik lehetővé az elszámolási kötelezettség tekintetében azon tőzsdén kívüli származtatott ügyletek esetében, amelyek nem fedezeti céllal kötöttek tekinthetők. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az elszámolási értékhatárokat rendszeres időközönként felül kell vizsgálni, és azokat a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek kategóriáiként kell megállapítani. A tőzsdén kívüli származtatott ügyleteknek az elszámolási értékhatárok céljából meghatározott kategóriái eltérhetnek a tőzsdén kívüli származtatott ügyleteknek az elszámolási kötelezettség céljából meghatározott kategóriáitól. Az elszámolási értékhatárok

- meghatározásakor kellőképpen figyelembe kell venni azt, hogy olyan egységes mutató meghatározására van szükség, amely tükrözi a nettó pozíciók összegének, és az egyes szerződő felekre, illetve a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek egyes kategóriáira jutó kitétségeknek a rendszerszintű jelentőségét. Tekintettel továbbá arra, hogy az elszámolási értékhatárokat nem pénzügyi szerződő felek is használják, egyszerűen alkalmazhatónak kell lenniük.
- (22) Az elszámolási értékhatárokat a nettó pozíciók összege és az egyes szerződő felekre, illetve a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek egyes kategóriáira jutó kitétségek rendszerszintű jelentőségének figyelembevételével kell megállapítani a 648/2012/EU rendelettel összhangban. Ugyanakkor tekintettel kell lenni arra, hogy ezek a nettó pozíciók és kitétségek különböznek a szerződő felek összességére vagy eszközkategóriák összességére vonatkozó nettó kitétségektől. Az elszámolási értékhatárok megállapítása céljából figyelembe vett adatok meghatározásához a 648/2010/EU rendelet alapján ezeket a nettó pozíciókat össze is kell adni. A nettó pozíciók összeadásával nyert teljes bruttó összeget kell figyelembe venni az elszámolási értékhatárok megállapításakor. Az említett összeadással nyert bruttó nominális értéket kell referenciaértékként használni az elszámolási küszöbértékek megállapításához.
- (23) A nem pénzügyi szerződő felek tőzsdén kívüli származtatott ügyleteinek szerkezete általában alacsony fokú nettósítást eredményez, mivel azonos irányú tőzsdén kívüli származtatott ügyleteket kötnek. Ennek következtében a nettó pozíciók összege és az egyes szerződő felekre, illetve a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek egyes kategóriáira jutó kitétségek különbsége nagyon közel van az ügyletek bruttó értékéhez. Ebből és az egyszerűségeire való törekvésből fakadóan célszerű a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek bruttó értékét az elszámolási küszöbérték megállapításánál figyelembe veendő mérték közelítőértékeként alkalmazni.
- (24) Tekintettel arra, hogy az elszámolási értékhatárt meg nem haladó nem pénzügyi szerződő feleknek nem kell a tőzsdén kívüli származtatott ügyleteik piaci értékét meghatározniuk, nem volna ésszerű ezen mértéket használni az elszámolási értékhatárok megállapításához, mivel ez olyan súlyos terhet jelentene a nem pénzügyi szerződő felek számára, amely nincs arányban a kezelt kockázattal. Ezzel szemben a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek nominális értékének használata olyan egyszerű megoldást kínál, amely a nem pénzügyi szerződő felek esetében nincs kitéve külső eseményeknek.
- (25) A tőzsdén kívüli származtatott ügyletek adott kategóriájára vonatkozóan megállapított értékhatárok túllépése az összes kategória tekintetében az értékhatárok túllépését eredményezi, mivel a kockázatokat csökkentő tőzsdén kívüli származtatott ügyleteket nem veszik figyelembe a számításnál; az elszámolási küszöbértékek túllépésének következményei nemcsak az elszámolási kötelezettséggel vannak összefüggésben, hanem a kockázatsökkentő technikákkal is, és az érintett kötelezettségek tekintetében a nem pénzügyi szerződő felekre a 648/2012/EU rendelet alapján alkalmazandó megközelítésnek egyszerűnek kell lennie, tekintettel arra, hogy a nem pénzügyi szerződő felek jellemzően kevésbé összetettek.
- (26) Az el nem számolt tőzsdén kívüli származtatott ügyletek esetében kockázatsökkentési technikákat, például időben történő visszaigazolást kell alkalmazni. A tőzsdén kívüli származtatott ügyletek visszaigazolása egy vagy több keretmegállapodást, visszaigazolási keretmegállapodást vagy egyéb szokványos feltételeket jelenthet. A visszaigazolás elektronikusan végrehajtott ügylet vagy mindkét fél által aláírt dokumentum formáját öltheti.
- (27) Az ügylet feltételeinek egységes értelmezése és a jogbiztonság érdekében létfontosságú, hogy a szerződő felek az ügylet feltételeit az ügylet végrehajtását követően a lehető leggyorsabban visszaigazolják, különösen akkor, ha az ügylet végrehajtása vagy feldolgozása elektronikus úton történik. Különösen a nem szokványos vagy összetett tőzsdén kívüli ügyleteket kötő szerződő feleknek eszközök alkalmazására lehet szükségük a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek időben történő visszaigazolására vonatkozó követelménynek való megfeleléshez. Az időben történő visszaigazolás feltételezi azt is, hogy a releváns piaci gyakorlatok fejlődni fognak e téren.
- (28) A kockázatok további csökkentése érdekében a portfólió-állomány-egyeztetés minden szerződő fél számára lehetővé teszi, hogy átfogó képet kapjon arról, hogy az ügylet-portfólió miként jelenik meg a másik félnél. Ennek segítségével időben fel lehet tární az ügylet legfontosabb feltételeihez kapcsolódó esetleges félreértéseket. A feltételek között szerepelnie kell az egyes ügyletek értékelésének, és egyéb olyan releváns adatokat is tartalmazhat, mint a hatálybalépés időpontja, a tervezett lejárati napja, esetleges kifizetési vagy elszámolási napok, az ügylet nominális értéke, az ügylet pénzneme, a mögöttes eszköz, a szerződő felek pozíciója, a munkanap konvencionális fogalma és a tőzsdén kívüli származtatott ügylet esetleges rögzített vagy lebegő árfolyama.

- (29) Tekintettel a különböző kockázati profilokra és annak érdekében, hogy a portfólióállomány-egyeztetés egy arányos kockázatsökkentő technika legyen, az állományegyeztetés gyakorisága és a figyelembe vett portfólió nagysága a szerződő felek jellegétől függően változik. Szigorúbb követelményeket kell alkalmazni a pénzügyi és az elszámolási értékhatárt túllépő nem pénzügyi szerződő felekre egyaránt; a portfólióállomány-egyeztetés tekintetében kisebb gyakoriságot kell alkalmazni az elszámolási értékhatárt meg nem haladó nem pénzügyi szerződő felek esetében, függetlenül attól, hogy szerződő felük melyik kategóriába tartozik: az említett szerződő fél portfóliójának érintett részére vonatkozóan ugyancsak élvezni fogja a kevésbé gyakori állományegyeztetésből fakadó előnyöket.
- (30) Olyan körülményektől függően, mint az adott szerződő félhez kötődő portfólióméret, a lejárat, a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek szabványosításának foka, a portfóliótömörítés ugyancsak hatékony kockázatsökkentő eszköz lehet. Azon pénzügyi és nem pénzügyi szerződő feleknek, amelyek tőzsdén kívüli származtatott ügyletek olyan portfóliójával rendelkeznek, amely az e rendeletben meghatározott mértéken felül nincs valamely központi szerződő fél által elszámolva, eljárásokkal kell rendelkezniük, amelyekkel megvizsgálják a partner-hitelkockázat csökkentését lehetővé tevő portfóliótömörítés alkalmazásának lehetőségét.
- (31) A vitarendezés a nem központilag elszámolt ügyletekből származó kockázatok csökkentésére irányul. Tőzsdén kívüli származtatott ügyletek kötésekor a feleknek meg kell állapodniuk az ügylettel összefüggésben esetlegesen felmerülő vitáik rendezésének kereteiről. A keretnek olyan vitarendezési mechanizmusokra kell hivatkoznia, mint például a választott bíróság vagy valamilyen árajánlat-kérsi mechanizmus. E keret célja annak megakadályozása, hogy a rendezetlen viták súlyosbodjanak és többletkockázatoknak tegyék ki a feleket. A vitás eseteket be kell azonosítani, kezelni kell azokat, és megfelelő tájékoztatást kell adni róluk.
- (32) A piaci érteken történő értékelést akadályozó piaci feltételek meghatározása céljából meg kell határozni az inaktív piacokat. Egy piac számos okból kifolyólag lehet inaktív, ideértve például azt, amikor nem kerül sor rendszeresen szokásos piaci feltételek szerint lebonyolított ügyletekre, ahol a szokásos piaci feltételek alatt a számviteli elszámolásokhoz használt feltételeket kell érteni.
- (33) Ez a rendelet a pénzügyi szerződő felekre és az elszámolási értékhatár feletti nem pénzügyi szerződő felekre alkalmazandó; a rendelet figyelembe veszi a befektetési vállalkozások és hitelintézetek tőkemegfeleléséről szóló, 2006. június 14-i 2006/49/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet⁽¹⁾, amely a modell alapú árazás alkalmazására vonatkozóan ugyancsak állapít meg követelményeket.
- (34) Jóllehet a modell alapú árazáshoz használt modell házon belül vagy külsőleg is kidolgozható, a megfelelő elszámoltathatóság biztosítása érdekében a modell jóváhagyása az igazgatótanács vagy az igazgatótanács által felhatalmazott bizottság felelősségi körébe tartozik.
- (35) Ha a szerződő feleknek az illetékes hatóságok felé tett értesítésüket követően, de az illetékes hatóság számára biztosított kifogásolási időszak lejártá előtt van lehetőségük alkalmazni a csoporton belüli mentességet, biztosítani kell azt, hogy az illetékes hatóságoknak kellő időben megfelelő és elegendő információ álljon rendelkezésükre ahhoz, hogy meg tudják ítélni, kell-e kifogást emelniük a mentesség alkalmazása ellen.
- (36) A csoporton belüli tőzsdén kívüli származtatott ügyletek várható mérete, forgalma és gyakorisága meghatározható a szerződő felek csoporton belüli múltbeli ügyletei alapján, vagy valószínűségi modell és a jövőben várható tevékenység alapján.
- (37) Ha a felek csoporton belüli mentességet alkalmaznak, az információkat nyilvánosságra kell hozniuk annak érdekében, hogy a piaci szereplők és a potenciális hitelezők irányába biztosítva legyen az átláthatóság. Ez különösen a kockázatok értékelése szempontjából fontos a szerződő felek potenciális hitelezői számára. A közzététel célja az olyan téves értelmezések megelőzése, amelyek szerint a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek központi elszámolásúak lennének, illetve hogy azokkal kapcsolatban kockázatsökkentési technikákat alkalmaznának, miközben ez nem felel meg a valóságnak.
- (38) Az időben történő visszaigazolás megvalósításához alkalmazkodási erőfeszítésekre van szükség többek között a piaci gyakorlat és az informatikai rendszerek terén is. Tekintettel arra, hogy a megfelelőléshez szükséges alkalmazkodás üteme a szerződő felek kategóriái és a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek eszközkategóriái szerint különböző lehet, az alkalmazás ezen különbségeket kezelő progresszív kezdő időpontjainak meghatározásával javítható a visszaigazolás időkerete azon szerződő felek és termékek esetében, amelyek gyorsabban késznek állnak.
- (39) A portfólió-egyeztetésre, a portfóliótömörítésre vagy a vitarendezésre vonatkozóan megállapított standardok alapján a szerződő feleknek eljárásokat, politikákat és folyamatokat kell kidolgozniuk, dokumentációt kell módosítaniuk, ez pedig időt igényel. Az ehhez kapcsolódó követelmények hatálybalépését késleltetni kell annak érdekében, hogy a szerződő feleknek elegendő idő álljon rendelkezésükre a megfelelőléshez szükséges lépések megtételére.
- (40) Ez a rendelet az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (EÉPH) által a Bizottságnak benyújtott szabályozási technika-standard-tervezeten alapul.

⁽¹⁾ HL L 177., 2006.6.30., 201. o.

- (41) Az EÉPH az 1095/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 10. cikkével összhangban nyilvános konzultációkat folytatott le a szabályozási technikaistandard-tervezetetről, elemezte a lehetséges költségeket és hasznokat, és kikérte az 1095/2010/EU rendelet 37. cikke szerint létrehozott Értékpapírpiaci Érdekképviseleti Csoport véleményét,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Fogalm meghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- a) „közvetett ügyfél”: klíringtag ügyfelének ügyfele;
- b) „közvetett elszámolási megállapodás”: a központi szerződő fél, a klíringtag, a klíringtag ügyfele és a közvetett ügyfél közötti szerződéses kapcsolatok rendszere, amely lehetővé teszi a klíringtag ügyfele részére, hogy elszámolási szolgáltatásokat nyújtson egy közvetett ügyfél részére;
- c) „visszaigazolás”: a tőzsdén kívüli származtatott ügylet összes feltételének a szerződő felek részéről történő elfogadásának dokumentációja.

II. FEJEZET

KÖZVETETT ELSZÁMOLÁSI MEGÁLLAPODÁSOK

(A 648/2012/EU rendelet 4. cikkének (4) bekezdése)

2. cikk

A közvetett elszámolási megállapodások szerkezete

(1) Amennyiben egy klíringtag készen áll közvetett elszámolás végrehajtására, az adott klíringtag minden ügyfele számára engedélyezett közvetett elszámolási szolgáltatások nyújtása saját ügyfeleik részére, feltéve, hogy a klíringtag ügyfele engedélyezett hitelintézet, befektetési vállalkozás vagy azokkal egyenértékű, harmadik országbeli hitelintézet vagy befektetési vállalkozás.

(2) A közvetett elszámolási megállapodás szerződéses feltételeiről a klíringtag ügyfele és a közvetett ügyfél között, a klíringtaggal a klíringtag műveleteit esetlegesen érintő szempontokról folytatott konzultációt követően jön létre megállapodás. A feltételek között szerepelnek az ügyfélre vonatkozó azon szerződéses kötelezettségek, amelyek alapján az a klíringtag felé a közvetett ügyfél összes kötelezettségért helyt áll. Ezek a kötelezettségek kizárólag a közvetett elszámolási megállapodás részeként felmerülő ügyletekre vonatkoznak, ezen ügyletek tartalmát pedig egyértelműen dokumentálni kell a megkötött szerződésekben.

⁽¹⁾ HL L 331., 2010.12.15., 84. o.

3. cikk

A központi szerződő felek kötelezettségei

(1) A közvetett elszámolási megállapodások nem lehetnek alárendelve a központi szerződő fél által követett olyan üzleti gyakorlatnak, amely akadályt jelenthetne a megállapodások elfogadható üzleti feltételek szerinti létrejötte szempontjából. A klíringtag kérésére a központi szerződő fél olyan külön nyilvántartásokat és számlákat vezet, amelyek lehetővé teszik az egyes ügyfelek részére, hogy a központi szerződő félnél vezetett számláikon megkülönböztessék az egyes ügyfelek eszközeit és pozícióit az egyes ügyfelek közvetett ügyfeleinek eszközeitől és pozícióitól.

(2) A központi szerződő fél a közvetett elszámolási megállapodásokból fakadó minden olyan lényegi kockázatot beazonosít, nyomon követ és kezel, amely hatással lehet a központi szerződő fél stabilitására.

4. cikk

A klíringtagok kötelezettségei

(1) A közvetett elszámolási szolgáltatásokat a klíringtag egyszerű üzleti feltételekkel nyújtja. Az egyes ügyfelekkel fennálló szerződéses megállapodások bizalmas jellegének sérelme nélkül a klíringtag nyilvánosságra hozza azon általános feltételeket, amelyek mellett kész lehetővé tenni a közvetett elszámolási szolgáltatásokat. Ezen feltételek között szerepelhetnek a közvetett elszámolási szolgáltatásokat nyújtó ügyfelekre vonatkozó működési minimumkövetelmények is.

(2) Közvetett elszámolási megállapodások lehetővé tételkor a klíringtag az ügyfél jelzése alapján adott esetben elvégzi az alábbi elkülönítések valamelyikét:

a) olyan külön nyilvántartásokat és számlákat vezet, amelyek alapján az egyes ügyfelek a klíringtagnál vezetett számláikon el tudják különíteni az ügyfél eszközeit és pozícióit a közvetett ügyfelek eszközeitől és pozícióitól;

b) olyan külön nyilvántartásokat és számlákat vezet, amelyek alapján az egyes ügyfelek a klíringtagnál vezetett számláikon el tudják különíteni az egyes közvetett ügyfelek eszközeit és pozícióit a többi közvetett ügyfél eszközeitől és pozícióitól.

(3) A klíringtagnál nyilvántartott eszközök és pozíciók elkülönítésére vonatkozó követelmény akkor tekinthető teljesítettnek, ha a 648/2012/EU rendelet 39. cikkének (9) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülnek.

(4) A klíringtag hatékony eljárásokat dolgoz ki a közvetett elszámolási szolgáltatásokat nyújtó ügyfél nemteljesítésének kezelésére. Ezen eljárások között szerepel a pozícióknak és eszközöknek – az érintett közvetett ügyfelek jóváhagyásával – alternatív ügyfélre vagy klíringtagra történő átruházását biztosító hiteles mechanizmus is. Egy ügyfél vagy klíringtag csak akkor kötelezhető ezen pozíciók elfogadására, ha erről előzetesen szerződéses megállapodást kötött.

(5) A klíringtag biztosítja, hogy az általa alkalmazott eljárások lehetővé tegyék a közvetett ügyfelek eszközeinek és pozícióinak azonnali értékesítését, és a klíringtag kifizeti a közvetett ügyfeleket az ügyfél nemteljesítését követően megillető összes járandóságot.

(6) A klíringtag beazonosítja, nyomon követi és kezeli a közvetett elszámolási megállapodásokból fakadó esetleges kockázatokat, ami kiterjed az ügyfelek által a 4. cikk (3) bekezdése alapján közölt információk felhasználására is. A klíringtag hatékony belső eljárásokat dolgoz ki ezen információk üzleti célú felhasználásának megakadályozása érdekében.

5. cikk

Az ügyfelek kötelezettségei

(1) A közvetett elszámolási szolgáltatásokat nyújtó ügyfél olyan külön nyilvántartásokat és számlákat vezet, amelyek alapján el tudja különíteni a saját eszközeit és pozícióit a közvetett ügyfelek eszközeitől és pozícióitól. Az ügyfél választási lehetőséget kínál a közvetett ügyfelek részére a 4. cikk (2) bekezdése szerinti elkülönítési lehetőségek között, és gondoskodik arról, hogy a közvetett ügyfelek teljes körűen tájékozottak legyenek az egyes elkülönítési lehetőségekkel járó kockázatokról. Az ügyfél által a közvetett ügyfelek részére adott tájékoztatásban a pozícióknak és számláknak alternatív ügyfélre történő átruházásával kapcsolatos megállapodások részletei is szerepelnek.

(2) A közvetett elszámolási szolgáltatásokat nyújtó ügyfél felkéri a klíringtagot, hogy nyisson elkülönített számlát a központi szerződő félnél. Ez a számla kizárólag a klíringtag közvetett ügyfelei eszközeinek és pozícióinak nyilvántartására szolgál.

(3) Az ügyfél elegendő információt nyújt a klíringtagnak a közvetett elszámolási megállapodásokból fakadó esetleges kockázatok beazonosításához, nyomon követéséhez és kezeléséhez. Az ügyfél nemteljesítése esetén az ügyfél a közvetett ügyfeleire vonatkozóan birtokában lévő valamennyi információt azonnal a klíringtag rendelkezésére bocsátja.

III. FEJEZET

AZ ELSZÁMOLÁSI KÖTELEZETTSÉGGEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN AZ ÉÉPH RÉSZÉRE KÜLDÖTT ÉRTESTÍTÉS

(A 648/2012/EU rendelet 5. cikkének (1) bekezdése)

6. cikk

Az értesítésben feltüntetendő információk

(1) Az elszámolási kötelezettséggel összefüggésben küldött értesítés az alábbi információkat tartalmazza:

- a) a tőzsdén kívüli származtatott ügylet kategóriájának azonosítója;
- b) a tőzsdén kívüli származtatott ügyleteknek a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriáján belüli azonosítója;

c) a 8. cikk alapján a nyilvános jegyzékben szerepeltetendő egyéb információk;

d) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek adott kategóriájába tartozó tőzsdén kívüli származtatott ügyleteknek az adott kategóriába nem tartozó tőzsdén kívüli ügyletektől való megkülönböztetéséhez szükséges esetleges egyéb jellemzők;

e) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájához kapcsolódó szerződéses feltételek és működési folyamatok szabványosításának mértékére vonatkozó igazolás;

f) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájának forgalmára vonatkozó adatok;

g) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájának likviditására vonatkozó adatok;

h) annak igazolása, hogy a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájába tartozó ügyletekről valós, megbízható és általánosan elfogadott információk állnak a piaci szereplők rendelkezésére;

i) az elszámolási kötelezettség által az árazási információk piaci szereplők számára való elérhetőségére kifejtett hatás igazolása.

(2) Az elszámolási kötelezettség hatálybalépésének időpontja vagy időpontjai – ideértve az esetleges fokozatos bevezetést is – valamint az elszámolásra kötelezett szerződő felek kategóriái értékelésének céljából az elszámolási kötelezettséggel összefüggésben küldött értesítés az alábbiakat tartalmazza:

a) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájának az elszámolási kötelezettség alá vonása esetén várható forgalmának értékeléséhez szükséges adatok;

b) annak igazolása, hogy a központi szerződő fél képes a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek – elszámolási kötelezettség alá kerülő – kategóriája várható forgalmának kezelésére, valamint a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájának elszámolásából fakadó kockázatok kezelésére, ideértve az ügyfél vagy a közvetett ügyfél elszámolási megállapodásain keresztül elszámolásból fakadó kockázatok kezelését is;

c) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájának piacán tevékenykedő vagy a jövőben várhatóan tevékenykedő szerződő felek típusai és száma, ha a kategória elszámolási kötelezettség alá kerül;

- d) a központi szerződő félén keresztüli elszámolás megkezdéséhez szükséges feladatok felvázolása, az egyes feladatok elvégzéséhez szükséges idő meghatározásával együtt;
- e) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájának piacán tevékenykedő szerződő felek kockázatkezelési, jogi és működési kapacitására vonatkozó információk, ha a kategória elszámolási kötelezettség alá kerül.

(3) A tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájának és a kategórián belül az egyes származtatott ügyletek forgalmára és likviditására vonatkozó adatok között szerepeltetni kell a releváns piaci információkat, ideértve a múltbeli és a jelenlegi adatokat, illetve minden olyan esetleges változást, ami a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájának az elszámolási kötelezettség alá kerülése nyomán várható, ideértve az alábbi adatokat:

- a) az ügyletek száma;
- b) a teljes forgalom;
- c) a nyitott pozíciók összesen;
- d) a megbízások mélysége, ideértve a megbízások és az ajánlatkérések átlagos számát;
- e) a hozamsávok;
- f) likviditási mutatók piaci stresszfeltételek esetén;
- g) nemteljesítési eljárások végrehajtását eredményező likviditási mutatók.

(4) A tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájához kapcsolódó szerződéses feltételek és működési folyamatok szabványosításának mértékére vonatkozó, az (1) bekezdés e) pontjában meghatározott információk a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájára és a kategórián belüli valamennyi származtatott ügyletre vonatkozóan tartalmazzák a napi referenciaárra vonatkozó adatokat, valamint azt, hogy éves szinten – de legalább az elmúlt 12 hónap tekintetében – hány napra vonatkozóan tekinthető a referenciaár megbízhatónak.

IV. FEJEZET

A TŐZSDÉN KÍVÜLI SZÁRMAZTATOTT ÜGYLETEK ELSZÁMOLÁSI KÖTELEZETTSÉG ALÁ TARTOZÓ KATEGÓRIÁINAK MEGHATÁROZÁSÁRA SZOLGÁLÓ KRITÉRIUMOK

(A 648/2012/EU rendelet 5. cikkének (4) bekezdése)

7. cikk

Az EÉPH által értékelendő kritériumok

(1) A tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájához kapcsolódó szerződéses feltételek és működési folya-

matok szabványosításának mértékével kapcsolatban az Európai Értékpapírpiaci Hatóság (EÉPH) figyelembe veszi az alábbiakat:

- a) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájához kapcsolódó szerződéses feltételek olyan közös jogi dokumentációt – például nettósítási keretmegállapodást, meghatározásokat, standard feltételeket és visszaigazolásokat – tartalmaznak-e, amelyek a szerződő felek által általánosan használt szerződéses feltételeket állapítanak meg;
- b) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájának működési folyamatai kereskedés utáni olyan automatikus feldolgozás és életciklus-események alá tartoznak-e, amelyeket a szerződő felek széles körében elfogadott menetrendet követve egységes módon kezelnek.

(2) A tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájának forgalmára és likviditására vonatkozóan az EÉPH figyelembe veszi az alábbiakat:

- a) a központi szerződő fél biztosítékai vagy pénzügyi követelményei arányosak lennének-e azzal a kockázattal, amit az elszámolási kötelezettséggel csökkenteni szándékoznak;
- b) a piac múltbeli méretének és mélységének stabilitása a termék tekintetében;
- c) annak valószínűsége, hogy a piaci szórás egy klíringtag nemteljesítése estén is elég nagy marad;
- d) az ügyletek száma és értéke.

(3) A tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett osztályára vonatkozó valós, megbízható és általánosan elfogadott információk elérhetőségével kapcsolatban az EÉPH mérlegeli, hogy a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriájához tartozó ügyletek pontos árazásához szükséges információk a piaci szereplők részére elfogadható üzleti feltételek mellett könnyedén hozzáférhetőek-e, illetve, hogy továbbra is könnyedén hozzáférhetőek lennének-e akkor is, ha a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek érintett kategóriája elszámolási kötelezettség alá kerülne.

V. FEJEZET

NYILVÁNOS JEGYZÉK

(A 648/2012/EU rendelet 6. cikkének (4) bekezdése)

8. cikk

Az EÉPH által vezetett jegyzékben feltüntetendő adatok

(1) Az EÉPH által vezetett nyilvános jegyzék az elszámolási kötelezettség alá tartozó tőzsdén kívüli származtatott ügyletek összes kategóriájára vonatkozóan tartalmazza az alábbi adatokat:

- a) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek eszközkategóriái:

- b) az érintett kategórián belüli tőzsdén kívüli származtatott ügyletek típusa;
- c) az érintett kategórián belüli tőzsdén kívüli származtatott ügyletek alapul szolgáló eszközei;
- d) amennyiben az alapul szolgáló eszköz pénzügyi eszköz: információ arra vonatkozóan, hogy az alapul szolgáló eszköz önálló pénzügyi eszköz, kibocsátó, index vagy portfólió;
- e) egyéb alapul szolgáló eszközök esetében: az alapul szolgáló eszköz kategóriájára vonatkozó információ;
- f) az érintett eszközkategórián belüli tőzsdén kívüli származtatott ügyletek nominális és elszámolási pénzneme;
- g) a kategórián belüli tőzsdén kívüli származtatott ügyletek lejárat ideje;
- h) a kategórián belüli tőzsdén kívüli származtatott ügyletek elszámolási feltételei;
- i) a kategórián belüli tőzsdén kívüli származtatott ügyletek kifizetési gyakorisága;
- j) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek adott kategóriájának termékazonosítója;
- k) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek adott kategóriáján belüli valamely ügyletnek a többi ügylettől való megkülönböztetéséhez szükséges bármely egyéb jellemző.

(2) Az elszámolási kötelezettség céljából engedélyezett vagy elismert központi szerződő felek esetében az EÉPH által vezetett nyilvános jegyzék az összes központi szerződő félre vonatkozóan tartalmazza az alábbiakat:

- a) az 1247/2012/EU bizottsági végrehajtási rendelet 3. cikke szerinti azonosító kód;
- b) teljes név;
- c) a székhely szerinti ország;
- d) a 648/2012/EU rendelet 22. cikke alapján kijelölt illetékes hatóság.

(3) Az elszámolási kötelezettség hatálybalépésének időpontjai – adott esetben a fokozatos bevezetés időpontjai – tekintetében az EÉPH által vezetett nyilvános jegyzék az alábbiakat tartalmazza:

- a) a szerződő felek azon kategóriáinak azonosítója, amelyekre az egyes bevezetési időszakok vonatkoznak;

- b) a 648/2012/EU rendelet 5. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadott szabályozási technikai standard értelmében a bevezetési időszak alkalmazásához előírt bármely egyéb feltétel.

(4) Az EÉPH által vezetett nyilvános jegyzék tartalmazza a 648/2012/EU rendelet 5. cikkének (2) bekezdése alapján elfogadott azon szabályozási technikai standardok hivatkozásait, amelyek alapján az egyes elszámolási kötelezettségek megállapításra kerültek.

(5) Az illetékes hatóság által az EÉPH felé bejelentett központi szerződő félre vonatkozóan az EÉPH által vezetett nyilvános jegyzék az alábbi információkat tartalmazza:

- a) a központi szerződő fél azonosítója;
- b) az értesítésben közölt tőzsdén kívüli származtatott ügyletek eszközkategóriája;
- c) a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek típusa;
- d) az értesítés dátuma;
- e) az értesítő illetékes hatóság azonosítója.

VI. FEJEZET

A LIKVIDITÁSI FORRÁSOK SZÉTTÖREDEZETTSÉGE

(A 648/2012/EU rendelet 8. cikkének (5) bekezdése)

9. cikk

A likviditási források széttöredezettiségének fogalma

(1) A likviditási források töredezettségnek tekinthetők, ha egy kereskedési helyszín résztvevői azért nem képesek ügyleteket kötni egy vagy több másik résztvevővel az adott kereskedési helyszínen, mert nincs olyan elszámolási megállapodás, amelyhez minden résztvevő hozzáférne.

(2) Egy központi szerződő félnek egy másik központi szerződő fél által már kiszolgált kereskedési helyszínre való bejutása nem tekinthető a likviditási forrásoknak az adott kereskedési helyszínen vonatkozásában előálló töredezettségét eredményező tényezőnek, ha – anélkül, hogy a meglévő központi szerződő fél klíringtagjai számára előírnák, hogy váljanak a kérelmező központi szerződő fél klíringtagjává – a kereskedési helyszín összes résztvevője képes közvetlenül vagy közvetve elszámolást végezni az alábbiak valamelyikén keresztül:

- a) legalább egy közös központi szerződő félén keresztül;
- b) a központi szerződő felek által létrehozott elszámolási megállapodásokon keresztül.

(3) A (2) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti feltételek teljesítéséhez szükséges megállapodásokat azt megelőzően kell létrehozni, hogy a kérelmező központi szerződő fél megkezdjen az elszámolási szolgáltatások nyújtását az érintett kereskedési helyszín számára.

(4) A (2) bekezdés a) pontja szerinti közös központi szerződő félhez való hozzáférés két vagy több klíringtagon, két vagy több ügyfélen, vagy közvetett elszámolási megállapodásokon keresztül hozható létre.

(5) A (2) bekezdés b) pontjában említett elszámolási megállapodások az érintett piaci résztvevők által végrehajtott ügyleteknek más központi szerződő fél klíringtagjaira történő átruházásáról is rendelkezhetnek. Jóllehet egy központi szerződő félnek egy kereskedési helyszínhez való hozzáférése nem igényel interoperabilitást, a közös elszámolási megállapodásokhoz való hozzáférésre vonatkozó követelmény teljesítéséhez az érintett központi szerződő felek által elfogadott és az érintett illetékes hatóságok által jóváhagyott interoperabilitási megállapodás alkalmazható.

VII. FEJEZET

NEM PÉNZÜGYI SZERZŐDŐ FELEK

10. cikk

(A 648/2012/EU rendelet 10. cikke (4) bekezdésének a) pontja)

Az objektív módon kockázatokat csökkentő tőzsdén kívüli származtatott ügyletek meghatározására szolgáló kritériumok

(1) Egy tőzsdén kívüli származtatott ügyletről objektíven mérhető adatok alapján akkor állapítható meg, hogy csökkenti a nem pénzügyi szerződő fél vagy annak csoportjának az üzleti tevékenységhez vagy a likviditásfinanszírozási tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó kockázatait, ha önmagában vagy egyéb származtatott ügyletekkel kombinálva, közvetlenül vagy szorosan korreláló eszközökön keresztül eleget tesz az alábbi kritériumok valamelyikének:

- azon eszközök, szolgáltatások, inputok, termékek, áruk vagy kötelezettségek értékében bekövetkező esetleges változásokból fakadó kockázatokat fedezi, amelyeket a nem pénzügyi szerződő fél vagy annak csoportja birtokol, előállít, termel, nyújt, beszerz, forgalmaz, bérbe ad, értékesít vagy teljesít, illetve amelyek birtokolását, előállítását, termelését, nyújtását, beszerzését, forgalmazását, bérbe adását, értékesítését vagy teljesítését a rendes üzletmenet alapján ésszerűen tervezi;
- a kamatlábak, az inflációs ráták, a devizaárfolyamok vagy a hitelkockázat ingadozásaiból fakadóan az a) pontban említett eszközök, szolgáltatások, inputok, termékek, áruk vagy kötelezettségek értékére ható esetleges közvetett hatások kapcsán felmerülő kockázatokat fedezi;
- az 1606/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ 3. cikke alapján elfogadott nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS) szerinti fedezeti műveletnek minősül.

11. cikk

(A 648/2012/EU rendelet 10. cikke (4) bekezdésének b) pontja)

Elszámolási értékhatárok

Az elszámolási kötelezettség megállapítására vonatkozó elszámolási értékhatárok az alábbiak:

- tőzsdén kívüli származtatott hitelműveletek esetében 1 milliárd EUR-s bruttó nominális érték;

- tőzsdén kívüli származtatott részvénytűveletek esetében 1 milliárd EUR-s bruttó nominális érték;
- tőzsdén kívüli származtatott kamatláb-műveletek esetében 3 milliárd EUR-s bruttó nominális érték;
- tőzsdén kívüli származtatott devizaműveletek esetében 3 milliárd EUR-s bruttó nominális érték;
- tőzsdén kívüli származtatott árupiaci ügyletek és egyéb, az a)-d) pontban nem említett tőzsdén kívüli ügyletek esetében 3 milliárd EUR-s bruttó nominális érték.

VIII. FEJEZET

NEM KÖZPONTI SZERZŐDŐ FÉL ÁLTAL ELSZÁMOLT TŐZSDÉN KÍVÜLI SZÁRMAZTATOTT ÜGYLETEKRE ALKALMAZOTT KOCKÁZATCSÖKKENTÉSI TECHNIKÁK

12. cikk

(A 648/2012/EU rendelet 11. cikke (14) bekezdésének a) pontja)

Időben történő visszaigazolás

(1) Pénzügyi szerződő felek vagy a 648/2012/EU rendelet 10. cikkében említett nem pénzügyi szerződő felek között kötött, és nem központi szerződő fél által elszámolt tőzsdén kívüli származtatott ügyletet – lehetőség szerint elektronikus úton – a lehető leggyorsabban, de legkésőbb az alábbi időpontokig vissza kell igazolni:

- a 2014. február 28-ig megkötött hitel-nemteljesítési csereügyletek és kamatcsereügyletek esetében a tőzsdén kívüli származtatott ügylet végrehajtását követő második munkanap végéig;
- a 2014. február 28. után megkötött hitel-nemteljesítési csereügyletek és kamatcsereügyletek esetében a tőzsdén kívüli származtatott ügylet végrehajtását követő második munkanap végéig;
- a 2013. augusztus 31-ig megkötött részvénytűveletek, devizacsereügyletek, árupiaci csereügyletek és minden egyéb, az a) pontban nem említett származtatott ügylet esetében a származtatott ügylet végrehajtását követő harmadik munkanap végéig;
- a 2013. augusztus 31. után és 2014. augusztus 31-ével bezárólag megkötött részvénytűveletek, devizacsereügyletek, árupiaci csereügyletek és minden egyéb, az a) pontban nem említett származtatott ügylet esetében a származtatott ügylet végrehajtását követő második munkanap végéig;

⁽¹⁾ HL L 243., 2002.9.11., 1. o.

e) a 2014. augusztus 31. után megkötött részvéncsereügyletek, devizacsereügyletek, árupiaci csereügyletek és minden egyéb, az a) pontban nem említett származtatott ügylet esetében a származtatott ügylet végrehajtását követő munkanap végéig.

(2) A 648/2012/EU rendelet 10. cikkében nem említett nem pénzügyi szerződő féllel kötött tőzsdén kívüli származtatott ügyletet – lehetőség szerint elektronikus úton – a lehető leggyorsabban, de legkésőbb az alábbi időpontokig vissza kell igazolni:

a) a 2013. augusztus 31-ig megkötött hitel-nemteljesítési csereügyletek és kamatcsereügyletek esetében a tőzsdén kívüli származtatott ügylet végrehajtását követő ötödik munkanap végéig;

b) a 2013. augusztus 31. után és 2014. augusztus 31-ével bezárólag megkötött hitel-nemteljesítési csereügyletek és kamatcsereügyletek esetében a tőzsdén kívüli származtatott ügylet végrehajtását követő harmadik munkanap végéig;

c) a 2014. augusztus 31. után megkötött hitel-nemteljesítési csereügyletek és kamatcsereügyletek esetében a tőzsdén kívüli származtatott ügylet végrehajtását követő második munkanap végéig;

d) a 2013. augusztus 31-ig megkötött részvéncsereügyletek, devizacsereügyletek, árupiaci csereügyletek és minden egyéb, az a) pontban nem említett származtatott ügylet esetében a származtatott ügylet végrehajtását követő hetedik munkanap végéig;

e) a 2013. augusztus 31. után és 2014. augusztus 31-ével bezárólag megkötött részvéncsereügyletek, devizacsereügyletek, árupiaci csereügyletek és minden egyéb, az a) pontban nem említett származtatott ügylet esetében a származtatott ügylet végrehajtását követő negyedik munkanap végéig;

f) a 2014. augusztus 31. után megkötött részvéncsereügyletek, devizacsereügyletek, árupiaci csereügyletek és minden egyéb, az a) pontban nem említett származtatott ügylet esetében a származtatott ügylet végrehajtását követő második munkanap végéig.

(3) Amennyiben az (1) és (2) bekezdésben említett ügyletek valamelyikét helyi idő szerint 16.00 óra után, vagy olyan másik időzónában található szerződő féllel kötik, amely miatt a visszaigazolás a megadott határidőn belül nem lehetséges, az ügyletet a lehető leggyorsabban és legkésőbb az (1) vagy (2) bekezdésben megadott – értelemszerűen alkalmazandó – határidőt követő munkanapon vissza kell igazolni.

(4) A pénzügyi szerződő feleknek rendelkezniük kell a megfelelő eljárással, amely alapján a 2004/39/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv⁽¹⁾ 48. cikke alapján kijelölt illetékes hatóság részére havonta jelentést küldenek azon vissza nem igazolt, az (1) és (2) bekezdésben említett tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, amelyek több mint öt munkanapja lezáratlanok.

13. cikk

(A 648/2012/EU rendelet 11. cikke (14) bekezdésének a) pontja)

Portfólióállomány-egyeztetés

(1) A tőzsdén kívüli származtatott ügyletek pénzügyi és nem pénzügyi szerződő felei írásban vagy más, azzal egyenértékű elektronikus formában valamennyi szerződő félükkel megállapodnak a portfólióállományok egyeztetésének feltételeiről. Ezt a megállapodást még a tőzsdén kívüli származtatott ügylet megkötése előtt kell megkötöni.

(2) A portfólióállomány-egyeztetést a tőzsdén kívüli származtatott ügylet szerződő felei végzik egymás között, vagy az valamely szerződő fél által megfelelően megbízott, erre alkalmas harmadik fél által kerül lebonyolításra. A portfólióállomány-egyeztetés az egyes tőzsdén kívüli származtatott ügyletek azonosításához szükséges legfontosabb kereskedési feltételekre vonatkozik, és legalább a 648/2012/EU rendelet 11. cikkének (2) bekezdése alapján az egyes ügyletekre adott értékelést tartalmazza.

(3) A tőzsdén kívüli származtatott ügylet lényeges feltételeit, például az értékelését érintő esetleges eltérések korai szakaszban történő feltárása érdekében portfólióállomány-egyeztetést kell végezni:

a) pénzügyi szerződő fél vagy a 648/2012/EU rendelet 10. cikkében említett nem pénzügyi szerződő fél esetében:

i. minden munkanapon, ha a szerződő feleknek legalább 500 lezáratlan, tőzsdén kívüli származtatott ügylete van egymással;

ii. hetente egyszer, ha a szerződő feleknek a hét folyamán bármikor legalább 51 és legfeljebb 499 lezáratlan, tőzsdén kívüli származtatott ügylete van egymással;

iii. negyedévente egyszer, ha a szerződő feleknek a negyedév folyamán végig legfeljebb 50 lezáratlan, tőzsdén kívüli származtatott ügylete van egymással;

⁽¹⁾ HL L 145., 2004.4.30., 1. o.

b) a 648/2012/EU rendelet 10. cikkében nem említett nem pénzügyi szerződő fél esetében:

i. negyedévente egyszer, ha szerződő feleknek a negyedév folyamán bármikor 100-nál több lezáratlan, tőzsdén kívüli származtatott ügylete van egymással;

ii. évente egyszer, ha a szerződő feleknek legfeljebb 100 lezáratlan, tőzsdén kívüli származtatott ügylete van egymással.

14. cikk

(A 648/2012/EU rendelet 11. cikke (14) bekezdésének a) pontja)

Portfóliótömörítés

A pénzügyi szerződő feleknek és a valamely szerződő fél tekintetében legalább 500 lezáratlan, nem központilag elszámolt, tőzsdén kívüli ügylettel rendelkező nem pénzügyi szerződő feleknek rendelkezniük kell olyan eljárással, amely alapján rendszeresen, de legalább évente kétszer megvizsgálják a partner-hitelkockázat csökkentését célzó portfóliótömörítés elvégzésének lehetőségét, és amely alapján az ilyen portfóliótömörítést végrehajtják.

A pénzügyi szerződő felek és a nem pénzügyi szerződő felek biztosítják azt, hogy adott esetben képesek legyenek az érintett illetékes hatóság részére ésszerű és helytálló magyarázatot adni arra vonatkozóan, hogy a portfóliótömörítést miért nem találták helyénvalónak.

15. cikk

(A 648/2012/EU rendelet 11. cikke (14) bekezdésének a) pontja)

Vitarendezés

(1) Tőzsdén kívüli származtatott ügyletek egymással való kötésekor a pénzügyi szerződő felek és a nem pénzügyi szerződő felek eljárásokról és folyamatokról állapodnak meg az alábbiakra vonatkozóan:

a) az ügylet értékelésének elismerésével és a szerződő felek közötti biztosítékok cseréjével kapcsolatos viták beazonosítása, nyilvántartása és nyomon követése. Az említett eljárások révén rögzítésre kerül legalább a vita lezáratlanságának hossza, a szerződő fél kiléte és vitatott összeg nagysága;

b) a viták időben történő rendezése, külön eljárással az öt munkanapon belül le nem zárt vitákra vonatkozóan.

(2) A pénzügyi szerződő felek a 2004/39/EK irányelv 48. cikke alapján kijelölt illetékes hatóság részére jelentést készítenek a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekkel, azok

értékelésével vagy a biztosítékok cseréjével kapcsolatban a szerződő felek között felmerülő, 15 millió EUR összegre vagy értékre vonatkozó, legalább 15 munkanapja lezáratlan vitás kérdésekről.

16. cikk

(A 648/2012/EU rendelet 11. cikke (14) bekezdésének b) pontja)

A piaci értéken történő árazást megakadályozó piaci feltételek

(1) A tőzsdén kívüli származtatott ügylet piaci értéken történő árazását megakadályozó piaci feltételek előfordulásának az alábbi helyzetek tekinthetők:

a) a piac inaktív;

b) a valós értékre vonatkozó ésszerű becslések tág határok között mozognak, és az egyes becslések valószínűségére nem lehet megalapozott értékelést adni.

(2) Egy tőzsdén kívüli származtatott ügylet piaca akkor tekinthető inaktívnak, ha naprakész jegyzési árak nem érhetők el, az elérhető árak pedig nem aktuális és nem szokásos piaci feltételek szerinti rendszeresen előforduló ügyleteket tükröznek.

17. cikk

(A 648/2012/EU rendelet 11. cikke (14) bekezdésének b) pontja)

A modell alapú árazás használatának kritériumai

A modell alapú árazás használatához a pénzügyi és nem pénzügyi szerződő feleknek olyan modellel kell rendelkezniük, amely:

a) minden olyan tényezőt figyelembe vesz, amelyet a szerződő felek figyelembe vennének az ár meghatározásánál, ideértve a piaci értéken történő árazásból származó információk lehető legteljesebb mértékű felhasználását;

b) konzisztens a pénzügyi eszközök árazásának elfogadott gazdasági módszertanaival;

c) az ugyanazon pénzügyi eszközre vonatkozóan folyamatban lévő piaci ügyletekből nyert árak felhasználásával vagy a rendelkezésre álló piaci adatok alapján kalibrálva és tesztelve van az érvényessége szempontjából;

d) a kockázatot vállaló résztől eltérő részleg által jóváhagyott és nyomon követett;

e) megfelelően dokumentált és az igazgatótanács által – az esetleges lényeges változtatásokat követően – a szükséges rendszerességgel, de legalább évente jóváhagyott. Ez a jóváhagyási funkció átruházható egy bizottságra.

18. cikk

(A 648/2012/EU rendelet 11. cikke (14) bekezdésének c) pontja)

A csoporton belüli ügylettel kapcsolatban az illetékes hatóságnak küldött értesítés részletei

(1) Az illetékes hatóságnak a csoporton belüli ügylet részleteivel kapcsolatban küldött kérelmet vagy értesítést írásba kell foglalni, és az az alábbiakat tartalmazza:

- a) az ügylet szerződő felei, ideértve az 1247/2012/EU végrehajtási rendelet 3. cikke szerinti azonosító kódjukat;
- b) a szerződő felek közötti társasági jogi kapcsolat;
- c) a szerződő felek közötti együttműködést megalapozó szerződéses kapcsolatok részletei;
- d) a csoporton belüli ügyletnek a 648/2012/EU rendelet 3. cikke (1) bekezdése és (2) bekezdésének a)–d) pontja szerinti kategóriája;
- e) a szerződő fél által kérelmezett mentesség tárgyát képező ügylet részletei, ideértve a következőket:
 - i. a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek eszközkategóriája;
 - ii. a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek típusa;
 - iii. az alaptermék típusa;
 - iv. a nominális és az elszámolási pénznemek;
 - v. az ügyletek lejárat tartománya;
 - vi. az elszámolás típusa;
 - vii. a tőzsdén kívüli származtatott ügyletek várható éves mérete, forgalma és gyakorisága.

(2) Az érintett illetékes hatóságnak eljuttatott kérelme vagy értesítése részeként a szerződő fél igazoló dokumentumokat is benyújt annak alátámasztására, hogy teljesülnek a 648/2012/EU rendelet 11. cikke (6)–(10) bekezdésének feltételei. Az igazoló dokumentumok között szerepelnie kell a dokumentált kockázatkezelési eljárások másolatainak, a múltbeli ügyletekre vonatkozó információknak, a felek közötti érintett ügyletek másolatainak, továbbá az illetékes hatóság kérésére szerepelhet egy jogi vélemény is.

19. cikk

(A 648/2012/EU rendelet 11. cikke (14) bekezdésének d) pontja)

A csoporton belüli ügylettel kapcsolatban az EÉPH-nak küldött értesítés részletei

(1) A csoporton belüli ügylet részleteivel kapcsolatban az illetékes hatóság által az EÉPH-nak küldött értesítést írásban kell benyújtani:

- a) a 648/2012/EU rendelet 11. cikkének (7) vagy (9) bekezdése szerinti értesítés esetében az értesítés kézhezvételétől számított egy hónapon belül;
 - b) az illetékes hatóságnak a 648/2012/EU rendelet 11. cikkének (6), (8) vagy (10) bekezdése szerinti határozata esetében a határozatnak a szerződő félhez történő eljuttatásától számított egy hónapon belül.
- (2) Az EÉPH-nak küldött értesítésben az alábbiak szerepelnek:
- a) a 18. cikkben felsorolt információk;
 - b) információ arról, hogy a határozat tartalma pozitív vagy negatív;
 - c) pozitív tartalmú határozat esetében:
 - i. összefoglaló az indokokról, amelyek alapján az illetékes hatóság úgy véli, hogy a 648/2012/EU rendelet 11. cikkének értelemszerűen alkalmazandó (6), (7), (8), (9) vagy (10) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülnek;
 - ii. a 648/2012/EU rendelet 11. cikkének (6), (8) vagy (10) bekezdése szerinti értesítés esetében: információ arról, hogy a csoporton belüli ügyletek részben vagy egészben mentesülnek-e;
 - d) negatív tartalmú határozat esetében:
 - i. a 648/2012/EU rendelet 11. cikkének értelemszerűen alkalmazandó (6), (7), (8), (9) vagy (10) bekezdésének nem teljesülő feltételeinek meghatározása;
 - ii. összefoglaló az indokokról, amelyek alapján az illetékes hatóság úgy véli, hogy a szóban forgó feltételek nem teljesülnek.

20. cikk

(A 648/2012/EU rendelet 11. cikke (14) bekezdésének d) pontja)

A csoporton belüli mentességgel kapcsolatban nyilvánosságra hozandó információk

A csoporton belüli mentességgel kapcsolatban nyilvánosságra hozandó információk között az alábbiak szerepelnek:

- a) a tranzakció szerződő felei, ideértve az 1247/2012/EU végrehajtási rendelet 3. cikke szerinti azonosító kódjukat;
- b) a szerződő felek közötti kapcsolat;
- c) információ arról, hogy a csoporton belüli ügyletek egészben vagy részben mentesülnek-e;
- d) a csoporton belüli mentesség által érintett, tőzsdén kívüli származtatott ügyletek összevont nominális összege.

21. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

A 13., 14. és 15. cikk hat hónappal e rendelet hatálybalépését követően válik alkalmazandóvá.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2012. december 19-én.

a Bizottság részéről
az elnök

José Manuel BARROSO
